

JOUSTAVA ALKUOPETUS LOIMAALLA

Loimaa

Sisällys

1. Joustava alkuopetus
2. Joustavan alkuopetuksen toteuttaminen
3. Vuosiluokkiin sidottu ja sitomaton alkuopetus
4. VSOP-opetuksen toiminnan periaatteet opetussuunnitelman perusteissa
5. Oppimisympäristöt ja työtavat
 - 5.1 Oppimisympäristöt
 - 5.2 Työtavat
6. Arviointi ja kartoitukset joustavassa alkuopetuksessa
 - 6.1 Arviointisuunnitelma ja kartoitukset
 - 6.2 Siilo-arviointi

Lähteet

1 Joustava alkuopetus

Joustavassa alkuopetuksessa pyritään tukemaan oppilaita erilaisia pedagogisia ratkaisuja hyödyntäen. Sillä pyritään luomaan uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Oppilasta osallistetaan omaan oppimiseensa, annetaan mahdollisuus yksilölliseen opintopolkuun, suunnitellaan alkuopetuksen sisällöistä oppimiskokonaisuuksia, suunnitellaan uudelleen koulun resurssit, kehitetään työtapoja ja oppimisympäristöjä. Oppimisessa hyödynnetään lisäksi leikkiä, sekä heterogeenisiä pienryhmiä, jotka vahvistavat oppimista.

Koulun aloittamisvaiheeseen kohdistettu tuki ehkäisee merkittävästi myöhempiä ongelmia. Näin oppimisvaikeuksia voidaan ennaltaehkäistä ja tukea lapsia jo opintopolun alkumetreillä.

Joustavan alkuopetuksen toiminnan periaatteet:

- mahdollisimman varhainen puuttuminen alkuopetuksessa vähentää tuen tarvetta jatkossa
- oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy
- moniammatillinen oppilashuolto lapsen oppimisen tukena
- kotiluokan tiivis tuki luo turvallisuuden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta
- joustava ryhmittely tukee oppilaan yksilöllisiä vahvuuksia

Joustavassa alkuopetuksessa koulun resurssien käyttöä suunnitellaan uudelleen ja yhteisen toiminnan suunnitteluun varataan riittävästi aikaa.

Lapselle voidaan luoda yksilöllinen oppimispolku äidinkielen ja matematiikan tai oppimaan oppimisen taidoissa. Oppimiskokonaisuuksien suorittamista seurataan "Siilo" -arvioinnin avulla. Oppilas osallistuu oman oppimisprosessiinsa asettamalla tavoitteita ja seuraamalla niiden toteutumista.

Samanaikaisopettajuuden ja useamman aikuisen yhteistyöllä voidaan luoda oppimisympäristöjä, jossa toisten lasten vuorovaikutuksessa mallioppiminen ja kehittyminen on mahdollista omien taitojen puitteissa.

Arviointiin osallistuvat kaikki: oppilaat, koulun aikuiset ja huoltajat. Arvioinnin avulla kehitetään toimintaa ja tehdään oppilaan oppiminen näkyväksi. Tiivis yhteistyö koulun ja kotien kanssa sekä kannustava ja positiivinen palaute edesauttavat koulumotivaation syntymistä.

2 Joustavan alkuopetuksen toteuttaminen

Joustavan alkuopetuksen toteuttamismuotoja ovat joustavat ryhmittelyt luokka-asteen sisällä ja tiivis yhteistyö vuosiluokkien 1—2 sisällä. Toisen vuosiluokan oppilaat voivat opiskella joitakin oppiaineita (esim. äidinkieli, matematiikka) ensimmäisen vuosiluokan ryhmissä.

Joustavan alkuopetuksen tiimin muodostavat:

- luokanopettajat (OPS:n tavoitteiden mukaisen opetuksen järjestämisestä sekä arvioinnista vastaaminen)
- erityisluokanopettajat (OPS:n tavoitteiden mukaisen opetuksen järjestämisestä vastaaminen, oppimisen tukeminen, kartoituksista sekä arvioinnista vastaaminen)
- koulunkäynninohjaajat (oppilaiden avustaminen ja ohjaaminen kasvussa ja oppimisessa, opettajien työpareina)

Joustavan alkuopetuksen vuosiluokkiin sitomaton opetus ei ole erityisopetuksen ja yleisopetuksen välimuoto, vaan ryhmä, jossa opetus tapahtuu eri oppimisen vaiheessa olevista lapsista.

3 Vuosiluokkiin sidottu ja sitomaton esi- ja alkuopetus

Joustavaa alkuopetusta voidaan toteuttaa vuosiluokkiin sidotusti tai vuosiluokkiin sitomattomasti. Vaikka opetusta toteutetaan joustavan periaatteen mukaisesti ja/tai vuosiluokkiin sitomattomasti, oppilaat kuuluvat hallinnollisesti aina jonkin vuosiluokan oppilaisiin. Rehtori tekee hallinnollisen päätöksen (Perusopetuslaki 18 §) vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta ensimmäisen luokan keväällä oppilaille, jotka tarvitsevat mahdollisesti kolme vuotta alkuopetukseen.

Joustavassa alkuopetuksessa vuosiluokkiin sidottujen oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteet lisätään jatkumoksi tai osaksi opetusta. Opetuksessa noudatetaan Loimaan kaupungin alkuopetuksen tuntijakoa.

Vuosiluokkiin sitomattomuus rakennetaan yksilöllisen etenemisen poluiksi lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan perustaitojen pohjalta. Lapsen oppimisen taso kartoitetaan ensimmäisen vuosiluokan keväällä, jolloin tarvittaessa tehdään VSOP -päätös. Tämän jälkeen oppilas voi vuosiluokattomasti edetä lukemisessa, kirjoittamisessa ja matematiikan perustaidoissa toisen luokan kevääseen. Tällöin oppilaan edistymistä ja taitoja peilataan toisen luokan tavoitteisiin ja arvioidaan siirtymistä kolmannelle vuosiluokalle.

Joustava alkuopetus vuosiluokkiin sitomattomasti voi kestää 2–3 vuotta. Oppilas on kuitenkin aina kirjattu jonkin vuosiluokan oppilaaksi. Käytännössä kolmen vuoden käyminen tarkoittaa 2. luokan kevään todistuksessa merkintää : “ jatkaa joustavassa alkuopetuksessa toisella vuosiluokalla”.

4 VSOP-opetuksen toiminnan periaatteet opetussuunnitelman perusteissa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) määritellään vuosiluokkiin sitomaton opiskelu luvussa 5.4 (opetuksen järjestämistapoja) seuraavasti:

“Vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun toteuttaminen edellyttää tätä koskevaa päätöstä opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelmassa päätetään tällöin, että eri oppiaineiden opinnoissa voidaan edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta kunkin oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Oppilaan oma opinto-ohjelma rakentuu opetussuunnitelmassa määräytyistä opintokokonaisuuksista. Opintokokonaisuudet suunnitellaan eri oppiaineille määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta. Näiden opintokokonaisuuksien suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiselle ao. oppiaineessa ja opinnoissa kokonaisuutena.

Opetussuunnitelmassa on määrättävä, mitkä opintokokonaisuudet ovat oppilaalle pakollisia ja mitkä valinnaisia. Oppilaan opintojen etenemistä ja opintokokonaisuuksien suorittamista tulee seurata säännöllisesti. Oppimisen arviointi oman opinto-ohjelman mukaan edettäessä käsitellään luvussa 6.

Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua käytettäessä tuntijako sekä oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät sisällöt määritellään opintokokonaisuuksittain. Opintokokonaisuudet muodostetaan kussakin aineessa valtioneuvoston asetuksen määrittelemien tuntijaon nivelkohtien väliin muodostuvien vuosiluokkakokonaisuuksien pohjalta. Vuosiluokkakokonaisuudet voidaan jakaa kahdeksi tai useammaksi opintokokonaisuudeksi. Opintokokonaisuuksien sisältö voidaan myös muodostaa yhdistämällä eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä vuosiluokkakokonaisuuksien sisällä tai tarvittaessa yli tuntijaon nivelkohtien.

Tarvittaessa oman opinto-ohjelman mukaan etenemistä koskeva ratkaisu voidaan tehdä hallintopäätöksenä yksittäiselle oppilaalle myös perusopetuslain 18 §:n nojalla. Tällainen hallintopäätös on mahdollinen silloinkin, kun paikallista opetussuunnitelmaa ei ole laadittu vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua varten. Oppilaalle tulee laatia oppimissuunnitelma. Siinä on mainittava opintokokonaisuudet, jotka sisältyvät oppilaan opinto-ohjelmaan sekä määriteltävä niiden suorittamisjärjestys, aikataulu ja mahdolliset erityistavoitteet.”

5 Oppimisympäristöt ja työtavat

5.1 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään. Oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Kaikki yhteisön jäsenet vaikuttavat toiminnallaan oppimisympäristöihin. Hyvin toimivat oppimisympäristöt edistävät vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista. Ne myös mahdollistavat aktiivisen yhteistyön koulun ulkopuolisten yhteisöjen tai asiantuntijoiden kanssa. (POPS 2014)

Oppimisympäristöjen turvallisuus on kaiken opetuksen lähtökohta, johon jokaisella perusopetuksen oppilaalla on oikeus. Oppimisympäristöllä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, välineitä, yhteisöjä ja käytänteitä, jotka tukevat lapsen kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Turvallisuuden tunteeseen vaikuttaa sosiaalinen ympäristö, jossa lapsi toimii vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.

Oppimisympäristöt ovat ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Tieto- ja viestintäteknologia (TVT) on osa monipuolista oppimisympäristöä. Yhteistyökumppaneina voivat

toimia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-aikatoimi sekä paikallisen seurat ja järjestöt.

Monipuolisten työtapojen käyttö edellyttää, että oppimisympäristöissä on erilaisia toiminnalliseen oppimiseen soveltuvia materiaaleja, havainto- ja työvälineitä sekä mahdollisuus käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa sekä mahdollisuus eriyttämiseen.

“Opetuksen eriyttäminen ohjaa työtapojen valintaa. Eriyttäminen perustuu oppilaantuntemukseen ja on kaiken opetuksen pedagoginen lähtökohta. Se koskee opiskelun laajuutta ja syvyyttä, työskentelyn rytmiä ja etenemistä sekä oppilaiden erilaisia tapoja oppia. Eriyttäminen perustuu oppilaan tarpeille ja mahdollisuuksille suunnitella itse opiskeluaan, valita erilaisia työtapoja ja edetä yksilöllisesti.”

(POPS 2014)

5.2 Työtavat

Joustavassa alkuopetuksessa oppilaita ryhmitellään eri tavoin: välillä työskennellään tasakokoisissa ryhmissä, joskus taas taitotason tai oppimistyylin mukaisissa ryhmissä, riippuen siitä, mitkä ovat työskentelyn tavoitteet.

Yhteisopettajuutta voidaan toteuttaa eri tavoin, tavoitteesta ja ryhmittelystä riippuen. Alla olevassa taulukossa on esitelty samanaikaisopetuksen viisi päämuotoa. (Saloviita 2016)

Taulukko 1. Samanaikaisopetuksen perusmallit

KAIKKI OPPILAAT YHDESSÄ		
1.	Avustava opetus	Yksi opettaa Toinen kiertää ja avustaa
2.	Täydentävä opetus	Opetusta vuorotellen Vapaana oleva voi avustaa
3.	Tiimiopetus	Saumaton yhteistyö Opettajilla on sama rooli
OPPILAAT JAETTU RYHMIIN		
4. Pysäkkiopetus		
4.1	Pysäkkiopetus	Oppilaat kiertävät työasemilla Niissä on erilaisia tehtäviä
4.2	Pysäkit + eriyttäminen	Ryhmät erilaisia Opetus ryhmille erilaista
5. Rinnakkaisopetus		

5.1	Rinnakkaisopetus	Luokka on jaettu osiin Opetus samaa joka ryhmässä
5.2	Rinnakkaisopetus + eriyttäminen	Luokka on jaettu osiin Opetus on ryhmissä erilaista
5.3	Henkilökohtainen opetus	Luokka on yhtenä ryhmänä Joku saa yksilöllistä opetusta

(Saloviita 2016)

6 Arviointi ja kartoitukset joustavassa alkuopetuksessa

6.1 Arviointisuunnitelma ja kartoitukset

Toiminnan arviointi ja kehittäminen on arvioinnissa keskeistä. Arvioinnin tulee olla monipuolista ja eri lähteisiin perustuvaa.

”Koulu vaikuttaa merkittävästi siihen, minkälaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijana ja ihmisenä. Erityisen suuri merkitys on opettajien antamalla palautteella. Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajien keskeisiä pedagogisia keinoja oppilaiden koko kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Kouluissa kehitetään arviointikulttuuria, jonka keskeisiä piirteitä ovat

- rohkaiseva ja yrittämään kannustava ilmapiiri
- oppilaiden osallisuutta edistävä, keskusteleva ja vuorovaikutteinen toimintatapa
- oppilaan tukeminen oman oppimisprosessinsa ymmärtämisessä sekä oppilaan edistymisen näkyväksi tekeminen koko oppimisprosessin ajan
- arvioinnin oikeudenmukaisuus ja eettisyys
- arvioinnin monipuolisuus
- arvioinnin avulla saadun tiedon hyödyntäminen opetuksen ja muun koulutyön suunnittelussa.”

(POPS 2014)

Alkuopetuksessa arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen (oppimaan oppimisen taidot). Oppimisen arviointi sisältää opinnoissa edistymisen ja osaamisen tason arviointia sekä palautteen antamista niistä. Edistymistä tarkastellaan suhteessa aiempaan osaamiseen ja asetettuihin tavoitteisiin.

Tavoitteiden asettamisessa ja arvioinnissa käytetään lapsia ja perheitä osallistavia menetelmiä.

Lukuvuoden tavoitteita määriteltäessä syys-lokakuussa käytetään oppimissuunnitelma-/HOJKS-lomakkeita sekä Siilo-lomaketta.

Oppimisen arviointi perustuu havainnointiin, kartoituksiin, testeihin ja oppilaan tuntemukseen.

Opettaja seuraa kunkin lapsen kehittymistä ja oppimista lukuvuoden aikana. Seurannan kohteena ovat lasten oppimaan oppimisen taidot ja oppimisen edistyminen eri oppiaineissa.

Jokaisen lukuvuoden päätteeksi on oppilaalle annettava lukuvuositorjunta, jossa kerrotaan miten oppilas on saavuttanut kullekin oppiaineelle asetetut tavoitteet (POPS 2014). Sen vuoksi myös osaamisen tasoa on arvioitava lukuvuoden aikana. Arvioinnin tulee olla monipuolista ja lapsen tulee voida osoittaa osaamisensa eri tavoin.

Joustavassa alkuopetuksessa opiskelevien lasten ja heidän huoltajiensa kanssa järjestetään tapaamisia riittävän usein. Vanhempien tulee olla tietoisia lasten edistymisestä ja oppimisesta.

Taulukko 2. Joustavan alkuopetuksen arviointisuunnitelma

1. LUOKKA			
MILLOIN?	MITÄ?	MITEN?	KUKA?
elo-syyskuu	Alkukartoitus (AI ja MA): -kirjain- ja äännetuntemus, alkuääne/loppuääne, tavutus, luku- ja kirjoitustaidon kehitysvaihe - lukumäärän säilyvyys, lukukäsite, lukujonotaidot, lukumäärän hahmottaminen, hajotelmat	<ul style="list-style-type: none">- Lukimat-materiaalin tuen tarpeen tunnistamisen arviointiosuus soveltuvin osin (yksilö- ja ryhmäarviointi)- oppikirjojen alkukartoitukset	ela elo lo
syys-lokakuu	Edistymisen seuranta, tavoitteet syyslukukaudelle	<ul style="list-style-type: none">- oppimissuunnitelma/HOJKS laatiminen- Siilo-arviointi- oppikirjojen testit	lo elo ela huoltajat oppilas
joulu-tammikuu	Edistymisen seuranta ja tavoitteet kevätlukukaudelle, oppimiskeskustelu	<ul style="list-style-type: none">- oppimiskeskustelu- itsearviointi	lo elo ela huoltajat oppilas

tammi-helmiku u	Edistymisen seuranta	- Lukimat-materiaalin tuen tarpeen tunnistamisen arviointiosuus (MA)	lo elo ela
tammi-toukoku u	Oppimisen seuranta	- junnauskokeet - hajotelmakokeet - luetun ymmärtämisen tehtäviä - sana- ja lausesaneluita - lukusujuvuus	lo elo
maaliskuu	Lukutaidon arviointi	- ALLU-testi	ela elo
huhti-toukokuu	Kartoitus lukemisen ja kirjoittamisen taidoissa edistymisessä Kartoitus matematiikan taidoissa edistymisessä	- Lukimat-materiaalin tuen tarpeen tunnistamisen arviointiosuus (AI, MA)	lo elo ela
toukokuu	Edistymisen seuranta	- Oppimissuunnitelmat - HOJKSit - Itsearviointin tarkistus - Siilot - lukuvuositodistus	lo elo ela huoltajat oppilas

2. LUOKKA			
MILLOIN?	MITÄ?	MITEN?	KUKA?
elokuu	Alkukartoitukset (MA ja AI)	- Lukimat materiaalin arviointiosuus soveltuvin osin (yksilö- ja ryhmäarviointi)	ela elo lo
syys-lokakuu	Edistymisen seuranta ja tavoitteet syyslukukaudelle	- Siilot - Oppimissuunnitelmat/HOJKSit	lo elo ela huoltajat oppilas
SYYSLUKUKAUSI	Oppimisen seuranta	havainnoinnit, testit, itse- ja vertaisarviointi	lo elo oppilas muut ryhmän oppilaat
joulu-tammikuu	Edistymisen seuranta ja tavoitteet	- oppimiskeskustelu - itsearviointi	lo elo

	kevätlukukaudelle, oppimiskeskustelu	- Siilo-arviointi	ela huoltajat oppilas
tammi-toukokuu	Oppimisen seuranta	- junauskokeet (0-20) - kertotaulukokeet - luetun ymmärtämisen tehtäviä - sana- ja lausesaneluita - lukusujuvuus	lo elo
maaliskuu	Lukutaidon arviointi	- ALLU-testi	ela elo
huhti-toukokuu	Kartoitus lukemisen ja kirjoittamisen taidoissa edistymisessä Kartoitus matematiikan taidoissa edistymisessä	- Lukimat-materiaalin tuen tarpeen tunnistamisen arviointiosuus (AI, MA)	lo elo ela
toukokuu	Edistymisen seuranta	- Oppimissuunnitelmat - HOJKSit - Itsearviointin tarkistus - Siilot - lukuvuositodistus	lo elo ela huoltajat oppilas

6.2 Siilo-arviointi

Siilo-arvioinnin avulla oppilaan osaamisen edistymistä voidaan seurata konkreettisesti. Arviointisiiloja täytetään aina yhdessä aikuisen kanssa. Lapselle asetetaan Siilo-arvioinnin mukaiset tavoitteet oppimissuunnitelman/HOJKSin laatimisen yhteydessä. Lapsen edistymistä tavoitteissa arvioidaan oppimiskeskustelussa joulutammikuussa. Samalla asetetaan uudet tavoitteet kevätlukukaudelle. Kun lapsi saavuttaa tavoitteen, väritetään siilosta yksi kerros kokonaan tai osittain.

Jokaisella joustavan alkuopetuksen piiriin kuuluvalla lapsella on oma siilolomake, jota täytetään alkuopetuksen ajan. Siilot annetaan toisen lukuvuoden lukuvuositodistuksen liitteenä oppilaalle.

Taulukko 3. Siilo - lukeminen

Ymmärrän, että puheen voi jakaa sanoihin, tavuihin ja äänneisiin	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa jakaa sanan tavuihin ja äänneisiin
Osaan nimetä suuraakkoset	Väritetään kokonaan, kun lapsi hallitsee kaikki kotimaiset kirjaimet
Osaan nimetä pienaakkoset	Väritetään kokonaan, kun lapsi hallitsee kaikki kotimaiset pienaakkoset

Osaan tavuttaa sanoja	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa tavuttaa sujuvasti kolmi/nelitavuisia sanoja taputtaen
Osaan kirjain-äännevastaavuuden	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa kaikki äänteet. Huom! Ei kirjainten nimiä, vaan äänteet
Osaan nimetä sanan alkuäänteen	Väritetään 1/2 kun osaa vokaalit, 1/2 kun osaa konsonantit
Osaan nimetä sanan loppuäänteen	Väritetään 1/2 kun osaa vokaalit, 1/2 kun osaa konsonantit
Osaan lukea äänteet tavuiksi	Väritetään 1/3 kun lapsi saa selvää kaksikirjaimisista tavuista, 2/3 kolmikirjaimisista tavuista, 3/3 nelikirjaimiset tavut
Osaan lukea tavut sanoiksi	Väritetään 1/3 kun lukee lyhyitä sanoja, 2/3 muitakin sanoja melko sujuvasti, 3/3 kaikki sanat sujuvasti myös epäsanat
Tunnen vierasperäiset kirjaimet ja niiden äänteet	Väritetään kokonaan, kun lapsi hallitsee sujuvasti
Luen lyhyitä virkkeitä	Väritetään 1/3 kun hallitsee kahden sanan virkkeet, 2/3 kolme/neljäsanaiset virkkeet, 3/3 vaikeampia sanoja sisältävät virkkeet
Olen saavuttanut riittävän lukusujuvuuden (60–70 sanaa/90 sek)	Väritetään kokonaan, kun annettu tavoite on saavutettu (60—70 sanaa/90 sek)
Ymmärrän ja muistan lukemani	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa kertoa lukemastaan kysyttäessä
Luen ja ymmärrän lyhyitä juonellisia tarinoita	Väritetään 1/2 kun osaa lukea muutaman sivun kuvakirjat, 2/2 aapisen lukutarinat
Luen itsenäisesti kokonaisia kirjoja	Väritetään 1/2 kun osaa lukea helppolukuisia kirjoja, 2/2 ikätasoisia kirjoja
Luen ja ymmärrän erilaisia tekstityyppejä	Tietotekstit, satutekstit
Löydän lukemastani tarvittavia tietoja	Väritetään 1/2 kun löytää oppikirjoista, 2/2 kun hallitsee lasten tietokirjatekstit (ymmärtäminen ja kysymyksiin vastaaminen)
Osaan tehdä johtopäätöksiä lukemastani	Väritetään kun osaa päätellä tekstistä mitä luin

Taulukko 4. Siilo - kirjoittaminen

Kirjoitan suuraakkoset	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa hyvin
Kirjoitan pienaakkoset	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa hyvin
Osaan äänne-kirjainmerkki vastaavuuden	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa tuottaa kaikki äänteet kirjaimiksi
Kirjoitan tavuja luettavasti	Väritetään 1/3 kun kirjoittaa kaksikirjaimisia tavuja, 2/3 kolmikirjaimisia tavuja, 3/3 nelikirjaimisia tavuja
Kirjoitan lyhyitä sanoja luettavasti	Väritetään kokonaan, kun lapsi osaa hyvin
Osaan kirjoittaa sanoja tavuittain	Väritetään 1/2 kun kirjoittaa lyhyitä sanoja tavuittain, 2/2 kirjoittaa pitkiä sanoja tavuittain
Kirjoitan sanoja oikein	Väritetään 1/2 kun kirjoittaa pitempiäkin sanoja ymmärrettävästi, 2/2 kirjoittaa sanoja täysin oikein
Kirjoitan lyhyitä virkkeitä	Väritetään kun kirjoittaa lyhyitä virkkeitä, joista saa selvää
Osaan käyttää sanavälejä	Väritetään kokonaan, kun käyttää säännöllisesti
Käytän isoa alkukirjainta tutuissa erisnimissä	Väritetään 1/2 kun käyttää silloin tällöin, 2/2 aina
Osaan kirjoittaa virkkeitä kuvasta tai kuvasarjasta	Väritetään 1/2 kun kirjoittaa lyhyitä 1–2 sanan virkkeitä, 2/2 kun pitempiä virkkeitä
Osaan käyttää sopivaa lopetusmerkkiä	Väritetään 1/2 kun käyttää silloin tällöin, 2/2 aina
Osaan kirjoittaa lyhyen juonellisen tarinan	Väritetään kun tarinassa on alku, tapahtuma ja loppu
Käytän virkkeessä isoa alkukirjainta, muistan sanavälit ja käytän sopivaa lopetusmerkkiä	Väritetään 1/2 kun käyttää silloin tällöin, 2/2 aina
Hallitsen näppäintaidot	Väritetään kokonaan, kun harjoittelu tuottaa havaittavaa tulosta

Taulukko 5. Siilo - ilmaisu

Jaksan kuunnella kertomuksia	Väritetään 1/2 kun jaksaa kuunnella silloin tällöin, 2/2 aina
------------------------------	---

Osaan kertoa ja keskustella kuulemastani	Väritetään 1/2 kun osaa silloin tällöin, 2/2 aina
Osaan keskustella ja ilmaista mielipiteeni ryhmässä	Väritetään 1/2 kun osaa keskustella silloin tällöin, 2/2 aina
Osallistun luokassa tehtäviin ilmaisutehtäviin	Väritetään 1/2 , kun osallistuu silloin tällöin, 2/2 aina

Taulukko 6. Siilo - lukukäsitykset ja laskutoimitukset

Osaan luokitella, vertailla ja sarjoittaa	Siilo väritetään, kun kaikki nämä sujuvat hyvin
Osaan siirtää pelinappulaa oikein pelissä (ymmärrän yksi-yhteen vastaavuuden)	Siilo väritetään, kun nimeää lukusanan laskettavan kohdalla vain kerran. Laskemisen aloittaminen ja lopettaminen on tarkkaa.
Ymmärrän lukumäärän säilyvyyden	Siilo väritetään, kun osaa epäröimättä.
Osaan luetella ja tunnistaa lukujonon 0-10 etu- ja takaperin	Väritetään 1/2 kun luettelee toisen, 2/2 molemmat
Hallitsen lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden (0-10)	Väritetään 1/2 kun osaa osittain lukumäärät, lukusanat ja numerosymbolit, 2/2 osaa kaikki
Osaan hajotelmat lukualueella 0-10	Väritetään 1/2 kun osaa yhteenlaskujen hajotelmat viidessä minuutissa, 2/2 kun osaa myös vähennyslaskujen hajotelmat viidessä minuutissa.
Osaan kymppiparit ja kymmeneen täydentämisen	Siilo väritetään, kun osaa kymmenhajotelmat sekä puuttuvan tekijän.
Tunnistan parilliset ja parittomat luvut	Siilo väritetään, kun osaa luetella parilliset ja parittomat luvut kyseisellä lukualueella.
Osaan lukujen suuruusvertailua (<, >, =)	Väritetään 1/2, kun osaa vertailla kuvista, 2/2 kun osaa vertailla numerosymboleilla
Ymmärrän yhteen- ja vähennyslaskun yhteyden ja niiden oikeanlaisen käytön	Väritetään 1/2, kun osaa käyttää oikeaa laskutoimitusta, 2/2 kun ymmärtää yhteen- ja vähennyslaskun yhteyden (laskuperheet)
Osaan muuttaa laskutarinat matematiikan kielelle	Siilo väritetään, kun osaa kirjoittaa laskulausekkeen.

Hallitsen laskutoimitukset lukualueella 0-10	Väritetään 1/2, jos tarvitsee apuvälineitä laskemiseen, 2/2 kun laskeminen on sujuvaa ilman apuvälineitä
Osaan päässälaskuja lukualueella	Väritetään 1/2, jos käyttää sormia laskemiseen, 2/2 kun päässälaskut sujuvat ilman sormia
Hallitsen laskutoimitukset lukualueella 0-20 ilman kymmenylitystä	Väritetään 1/2 jos tarvitsee apuvälineitä laskemiseen, 2/2 kun laskeminen on sujuvaa ilman apuvälineitä
Osaan kymmenylityksen yhteen- ja vähennyslaskussa	Väritetään 1/2, kun osaa kymmenylityksen vain toisessa laskutavassa, 2/2 osaa kymmenylityksen molemmissa laskutavoissa
Hallitsen paikkajärjestelmän (ykköset, kymmenet ja sadat)	Siilo väritetään, kun hallitsee paikkajärjestelmän
Hallitsen lukujonot alueella 0-100	Väritetään 1/2 kun osaa kasvavaan suuntaan, 2/2 kun osaa molempiin suuntiin (Huom! Myös keskeltä lukujonoa aloitettaessa)
Osaan yhteen- ja vähennyslaskua lukualueella 0-100	Väritetään 1/4 kun osaa yhteen- ja vähennyslaskua tasakymmenillä, 2/4 kun osaa lisätä ja vähentää kaksinumeroiseen lukuun yksinumeroisen luvun ilman kymmenylitystä, 3/3 kun osaa lisätä ja vähentää kaksinumeroiseen lukuun yksinumeroisen luvun kymmenylityksellä, 4/4 osaa lisätä ja vähentää kaksinumeroisen luvun kaksinumeroisesta luvusta
Ymmärrän kertolaskun käsitteen	Siilo väritetään, kun osaa piirtää ja merkitä kuvasta
Osaan kertolaskun vaihdannaisuuden	Siilo väritetään, kun ymmärtää ettei tulo muutu, vaikka tulontekijöiden paikat vaihtuvat
Osaan kertotaulut 0-5 ja 10	Väritetään 1/2 kun osaa vain osan kertotauluista, 2/2 osaa ulkoa kaikki kertotaulut
Osaan laskujärjestyksen	Siilo väritetään, kun tietää mikä on järjestys ja miksi
Osaan ratkaista sanallisia tehtäviä	Väritetään 1/3 jos osaa piirtää kuvan, 2/3 jos osaa tehdä laskulausekkeen, 3/3 kun osaa kirjoittaa oikean tuloksen
Ymmärrän jakolaskun käsitteen ja sen yhteyden kertolaskuun	Väritetään 1/2 kun osaa jakaa piirtämällä tai käyttämällä konkreettisia välineitä, 2/2 osaa käyttää kertolaskua jakolaskun ratkaisemisessa

Taulukko 7. Siilo - geometria ja hahmottaminen

Ymmärrän matemaattisia käsitteitä (edessä, takana, joka toinen, enemmän, vähemmän jne.)	Siilo väritetään, kun osaa käsitteet
Tunnistan ympäristössä olevia geometrisia muotoja ja osaan kuvailla ja nimetä ne	Siilo väritetään, kun tunnistaa ympäristössä muodot kolmio, nelikulmio ja ympyrä
Tunnistan ja nimeän tasokuvioita	Siilo väritetään, kun tunnistaa tasokuvioista muodot kolmio, nelikulmio ja ympyrä
Tunnistan ja nimeän kappaleita	Siilo väritetään, kun tunnistaa ja nimeää kappaleita (esim. pallo, kuutio)
Osaan tehdä yksinkertaisia peilauksia ja suurennoksia	Väritetään 1/2 kun osaa peilata värittäen/piirtäen, 2/2 kun osaa myös suurentaa

Taulukko 8. Siilo - mittaaminen, tilastot ja aika

Osaan käsitteet eilen, tänään, huomenna, ylihuomenna ja toissapäivänä	Siilo väritetään, kun osaa käsitteet
Osaan viikonpäivät ja kuukaudet sekä osaan sanoa päivämäärän	Väritetään 1/3 kun osaa luetella viikonpäivät, 2/3 kun osaa luetella kuukaudet, 3/3 kun osaa sanoa päivämäärän
Osaan kellonajoista tasatunnit ja puolet tunnit	Siilo väritetään, kun osaa tasatunnit ja puolet tunnit
Osaan merkitä kellonajat	Siilo väritetään, kun osaa merkitä kellonajat.
Osaan lukea pylväsdiagrammia	Siilo väritetään, kun osaa lukea pylväsdiagrammia
Osaan laatia pylväsdiagrammin	Siilo väritetään, kun osaa piirtää pylväät diagrammiin
Osaan käyttää viivainta	Siilo väritetään, kun osaa käyttää viivainta piirtämiseen ja mittaamiseen.
Osaan käyttää rahan yksiköitä (€)	Siilo väritetään, kun osaa laskea rahan yksiköillä
Osaan käyttää pituuden mittayksiköitä (cm, m, km)	Siilo väritetään, kun osaa tehdä muunnoksia mittayksiköillä.

Osaan käyttää massan mittayksiköitä (g, kg)	Siilo väritetään, kun osaa tehdä muunnoksia mittayksiköillä.
Osaan käyttää tilavuuden mittayksiköitä (dl, l)	Siilo väritetään, kun osaa tehdä muunnoksia mittayksiköillä.

ITSEARVIOINTI 1—2 lk.

Oppilas: _____ Päivämäärät: _____

Oppiminen	V	K	T	H	E
Haluan oppia uusia asioita					
Opettelen ja harjoittelen uusia asioita sinnikkäästi					
Luotan, että pystyn oppimaan uusia asioita					

Työskentely	V	K	T	H	E
Teen annetut tehtävät					
Teen tehtäväni huolellisesti					
Keskityn työskentelyyn					
Osaan työskennellä itsenäisesti					
Osaan työskennellä parin kanssa tai ryhmässä					
Huolehdin kotitehtävistäni					
Muistan viitata, kun minulla on asiaa					
Pyydän apua tarvittaessa					

Käyttäytyminen	V	K	T	H	E
Puhun ystävällisesti toisille					
Kuuntelen, kun toinen puhuu					
Noudatan saamiani ohjeita ja yhteisiä sääntöjä					
Toimin sovussa toisten kanssa ja osaan sopia erimielisyydet puhumalla					
Huolehdin omista tavaroistani ja vaatteistani					
Annan toisille työrauhan					
Osaan auttaa toisia oppilaita					
Osaan odottaa omaa vuoroani					

Oppiaineet	V	K	T	H	E
Lukeminen					
Kirjoittaminen					
Matematiikka					
Ympäristöoppi					
Uskonto/ET					
Musiikki					
Kuvataide					
Käsityö					
Liikunta					

Opettajan kommentit: _____

Loimaan kaupunki

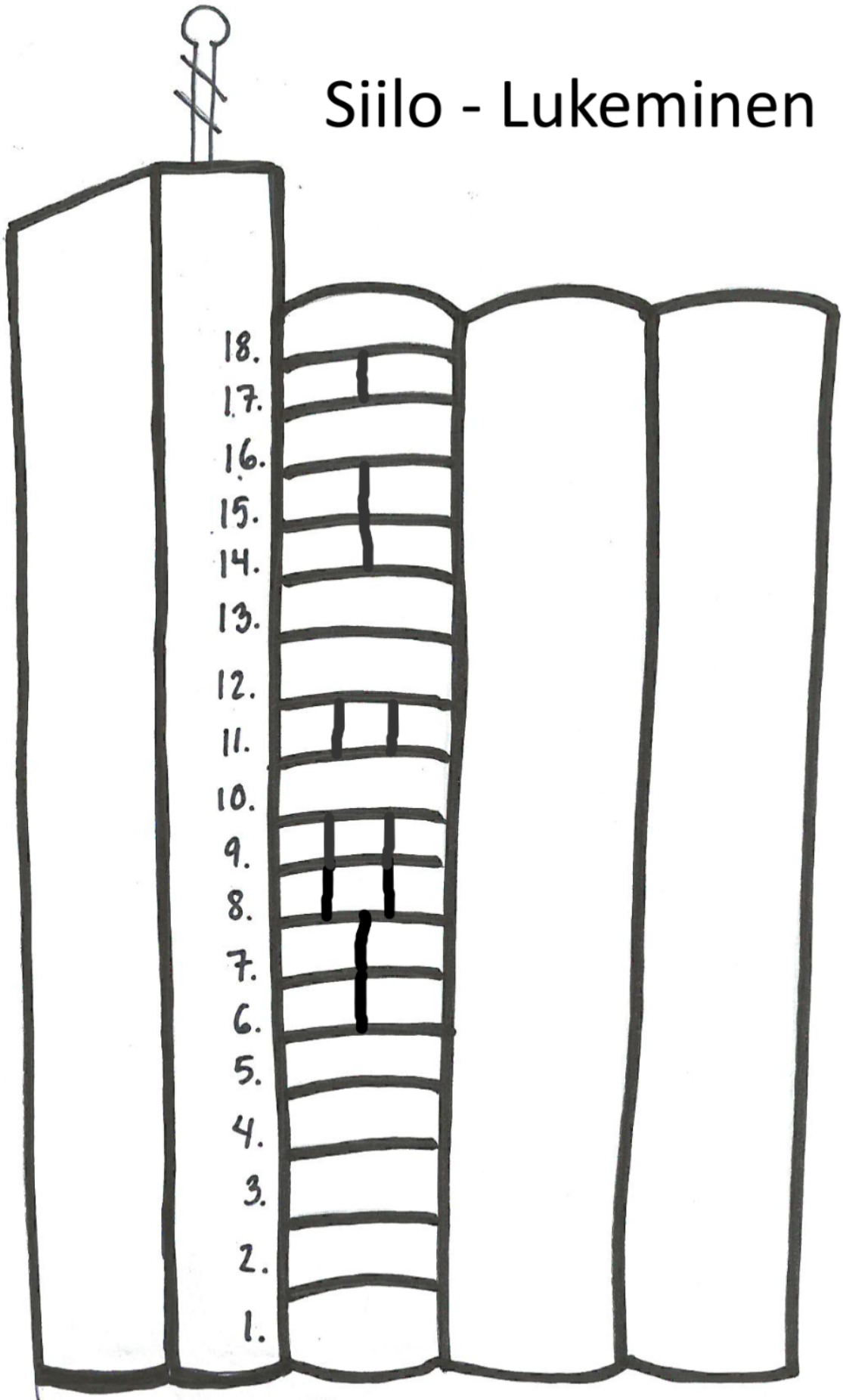
Oppimisen seurantalomake 1—2-luokka oma oppimispolku

Koulu: _____

Oppilas: _____

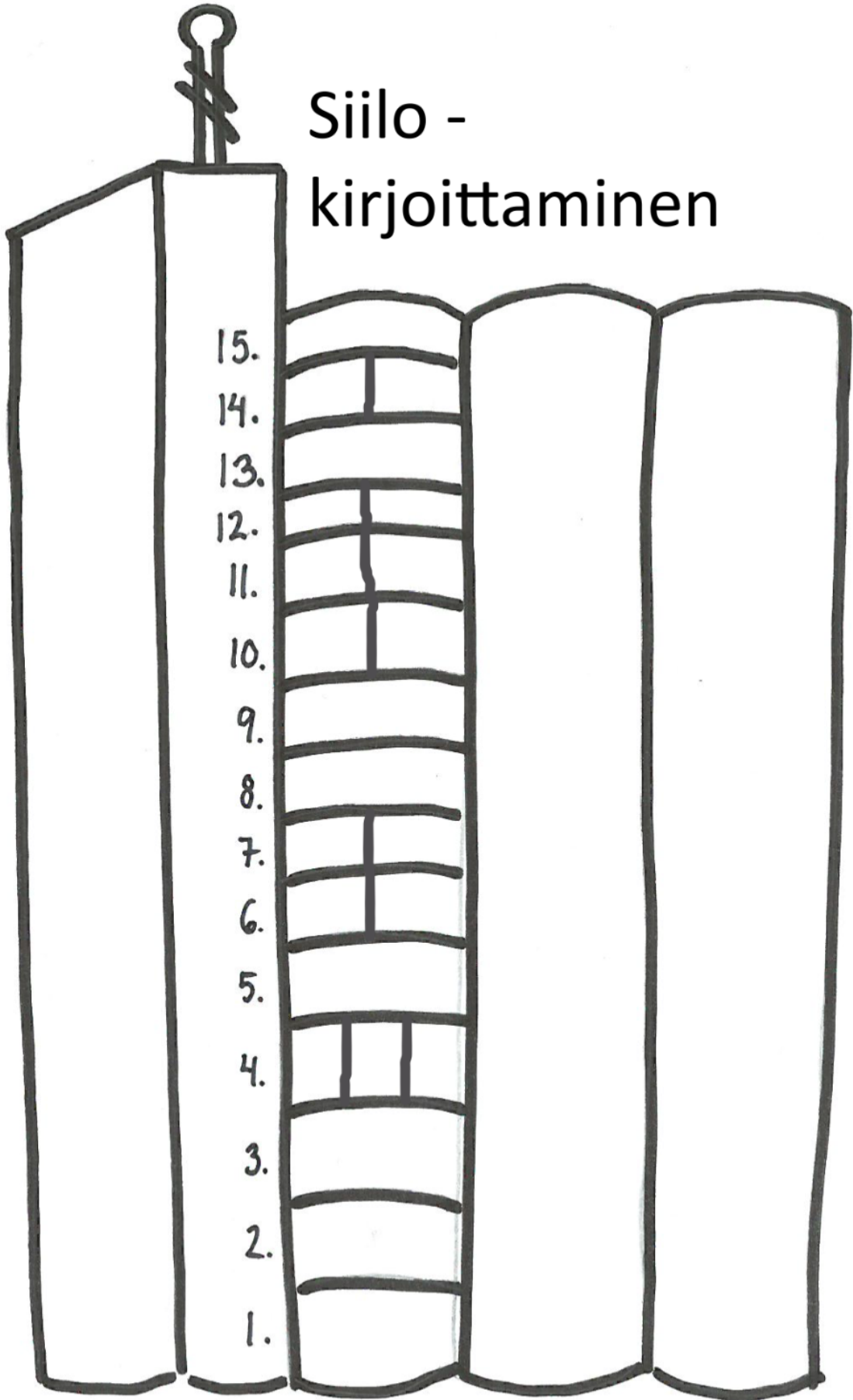
Siilo - Lukeminen

Äidinkieli - lukeminen

18. Osaan tehdä johtopäätöksiä lukemastani
17. Löydän lukemastani tarvittavia tietoja
16. Luen ja ymmärrän erilaisia tekstityyppejä
15. Luen itsenäisesti kokonaisia kirjoja
14. Luen ja ymmärrän lyhyitä juonellisia tarinoita
13. Ymmärrän ja muistan lukemani
12. Olen saavuttanut riittävän lukusujuvuuden (60-70 sanaa / 90 sek)
11. Luen lyhyitä virkkeitä
10. Tunnen vierasperäiset kirjaimet ja niiden äänteet
9. Osaan lukea tavut sanoiksi
8. Osaan lukea äänteet tavuiksi
7. Osaan nimetä sanan loppuäänteen
6. Osaan nimetä sanan alkuäänteen
5. Osaan kirjain-äännevastaavuuden
4. Osaan tavuttaa sanoja
3. Osaan nimetä pienaakkoset
2. Osaan nimetä suuraakkoset
1. Ymmärrän, että puheen voi jakaa sanoihin, tavuihin ja äänteisiin

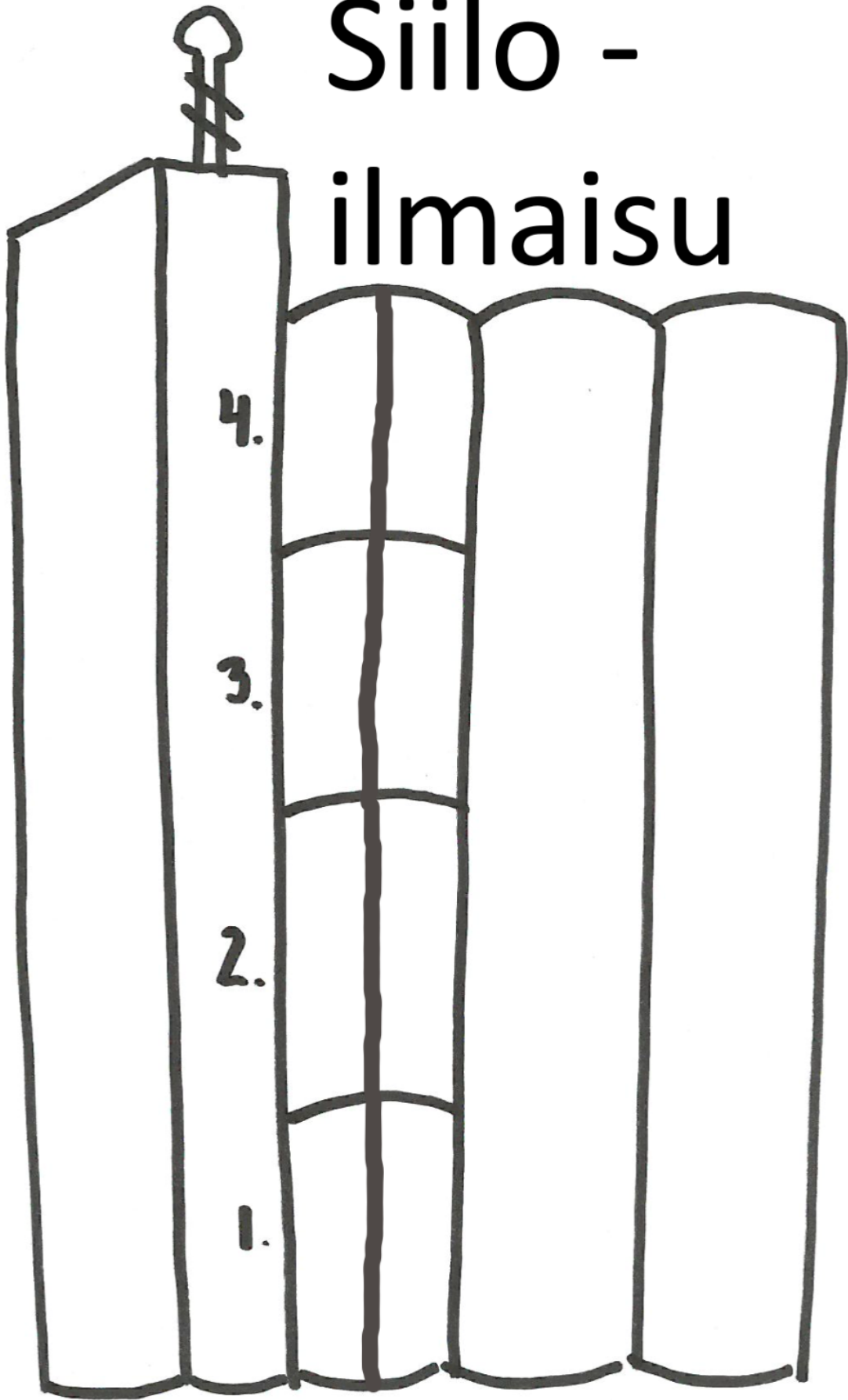
Siilo - kirjoittaminen

Äidinkieli - kirjoittaminen

15. Hallitsen näppäintaidot
14. Käytän virkkeessä isoa alkukirjainta, muistan sanavälit ja käytän sopivaa lopetusmerkkiä
13. Osaan kirjoittaa lyhyen juonellisen tarinan
12. Osaan käyttää sopivaa lopetusmerkkiä
11. Osaan kirjoittaa virkkeitä kuvasta tai kuvasarjasta
10. Käytän isoa alkukirjainta tutuissa erisnimissä
9. Osaan käyttää sanavälejä
8. Kirjoitan lyhyitä virkkeitä
7. Kirjoitan sanoja oikein
6. Osaan kirjoittaa sanoja tavuittain
5. Kirjoitan lyhyitä sanoja luettavasti
4. Kirjoitan tavuja luettavasti
3. Osaan äänne-kirjainmerkki vastaavuuden
2. Kirjoitan pienaakkoset
1. Kirjoitan suuraakkoset

Siilo - ilmaisuus

Äidinkieli - ilmaisu

4. Osallistun luokassa tehtäviin ilmaisutehtäviin
3. Osaan keskustella ja ilmaista mielipiteeni ryhmässä
2. Osaan kertoa ja keskustella kuulemastani
1. Jaksan kuunnella kertomuksia

Siilo - lukukäsité, laskutoimitukset

0-10

0-20

0-100

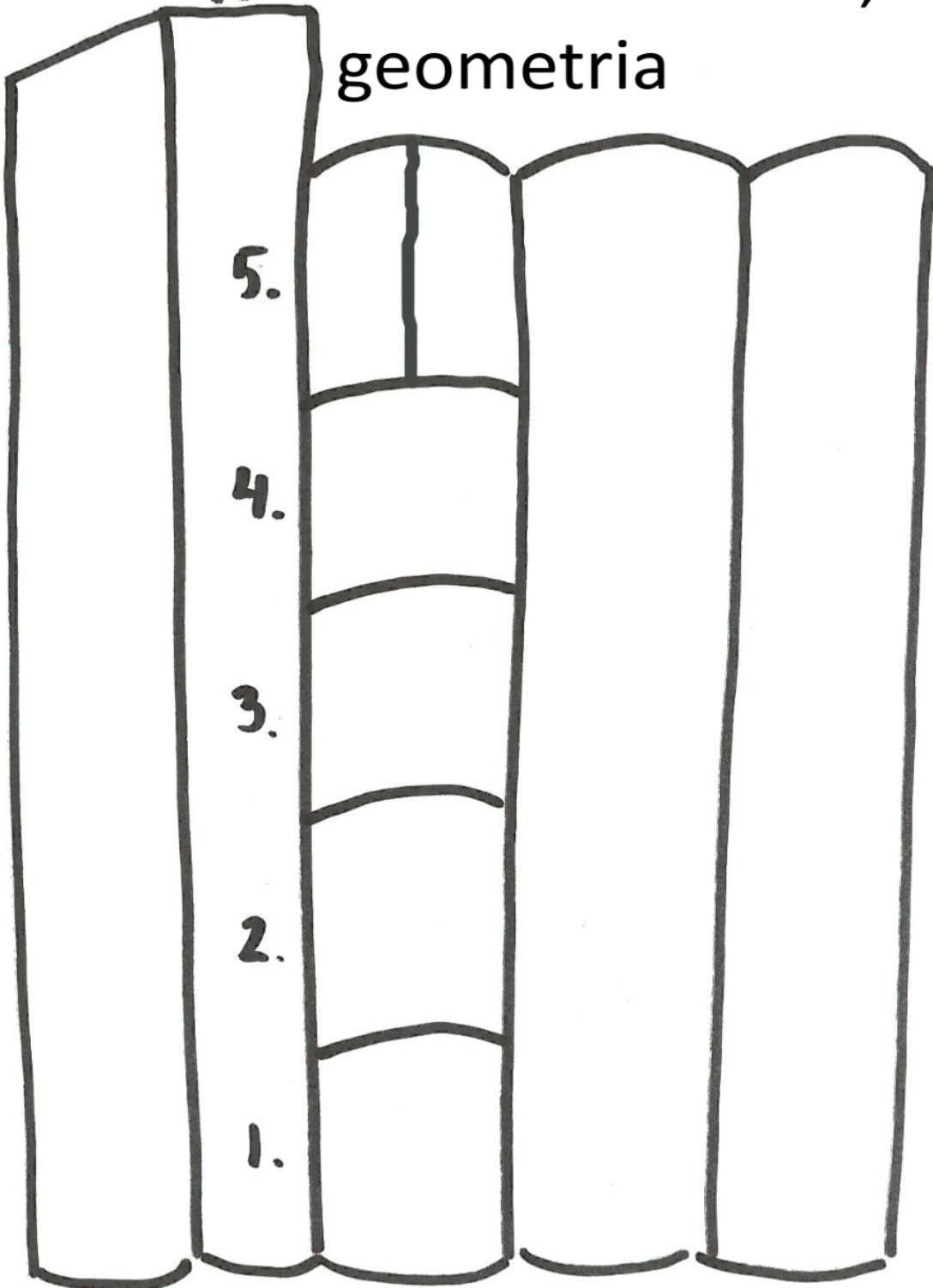
	0-10	0-20	0-100
24.			
23.			
22.			
21.			
20.			
19.			
18.			
17.			
16.			
15.			
14.			
13.			
12.			
11.			
10.			
9.			
8.			
7.			
6.			
5.			
4.			
3.			
2.			
1.			

Matematiikka - lukukäsité ja laskutoimitukset

24. Ymmärrän jakolaskun käsitteen ja sen yhteyden kertolaskuun
23. Osaan ratkaista sanallisia tehtäviä
22. Osaan laskujärjestyksen
21. Osaan kertotaulut 0-5 ja 10
20. Osaan kertolaskun vaihdannaisuuden
19. Ymmärrän kertolaskun käsitteen
18. Osaan yhteen- ja vähennyslaskua lukualueella 0-100
17. Hallitsen lukujonot alueella 0-100
16. Hallitsen paikkajärjestelmän (ykköset, kymmenet ja sadat)
15. Osaan kymmenylityksen yhteen- ja vähennyslaskussa
14. Hallitsen laskutoimitukset lukualueella 0-20 ilman kymmenylitystä
13. Osaan päässä laskuja lukualueella
12. Hallitsen laskutoimitukset lukualueella 0-10
11. Osaan muuttaa laskutarinat matematiikan kielelle
10. Ymmärrän yhteen- ja vähennyslaskun yhteyden ja niiden oikeanlaisen käytön
9. Osaan lukujen suuruusvertailua ($<$, $>$, $=$)
8. Tunnistan parilliset ja parittomat luvut
7. Osaan kymppiparit ja kymmeneen täydentämisen
6. Osaan hajotelmat lukualueella 0-10
5. Hallitsen lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden (0-10)
4. Osaan luetella ja tunnistaa lukujonon 0-10 etu- ja takaperin
3. Ymmärrän lukumäärän säilyvyyden
2. Osaan siirtää pelinappulaa oikein pelissä (ymmärrän yksi-yhteen vastaavuuden)
1. Osaan luokitella, vertailla ja sarjoittaa

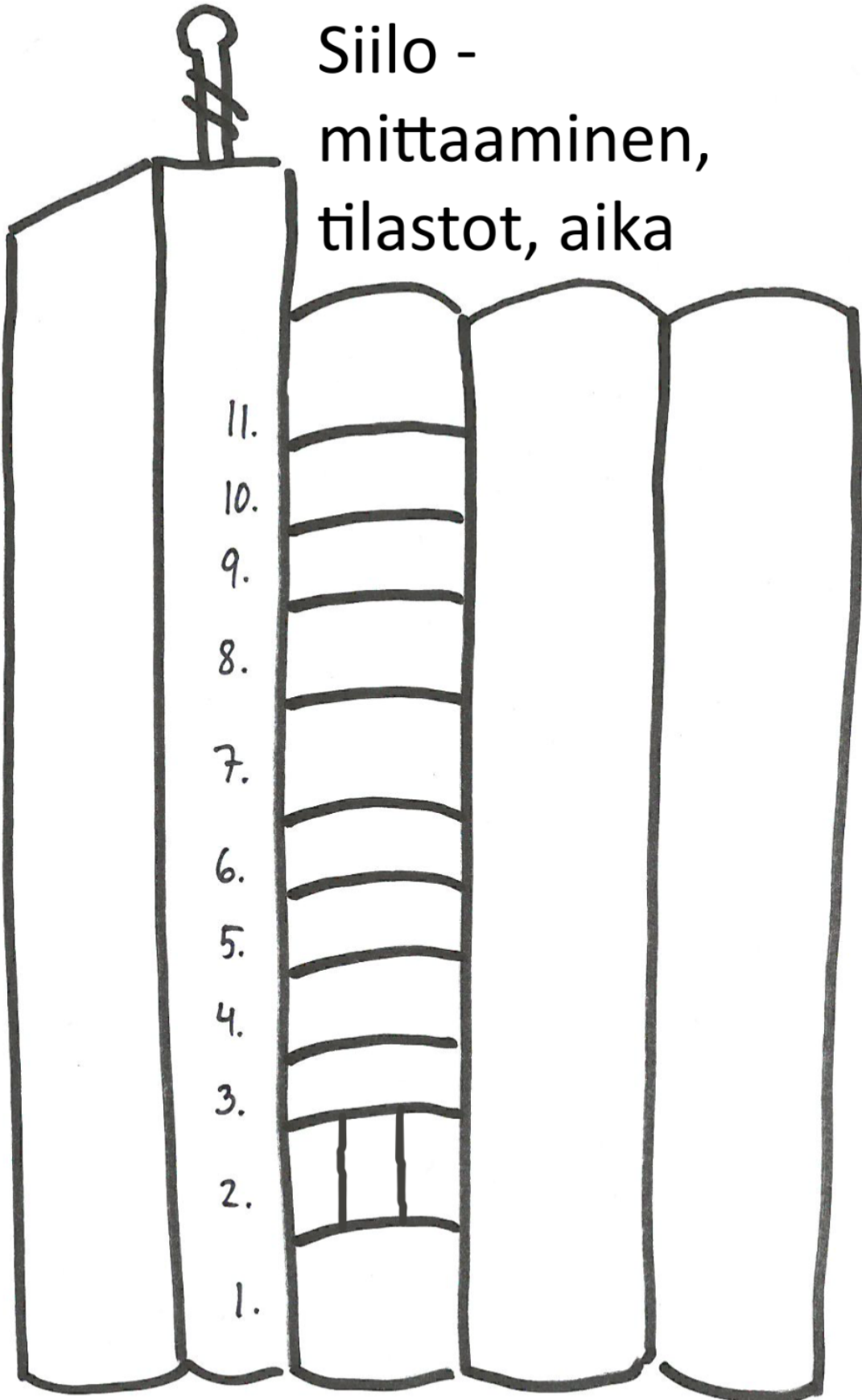
Siilo -
hahmottaminen,
geometria

Matematiikka - geometria ja hahmottaminen

5. Osaan tehdä yksinkertaisia peilauksia ja suurennoksia
4. Tunnistan ja nimeän kappaleita
3. Tunnistan ja nimeän tasokuvioita
2. Tunnistan ympäristössä olevia geometrisia muotoja ja osaan kuvailla ja nimetä ne
1. Ymmärrän matemaattisia käsitteitä (edessä, takana, joka toinen, enemmän, vähemmän jne.)

Siilo -
mittaaminen,
tilastot, aika

Matematiikka - mittaaminen, tilastot ja aika

11. Osaan käyttää tilavuuden mittayksiköitä (dl, l)
10. Osaan käyttää massan mittayksiköitä (g, kg)
9. Osaan käyttää pituuden mittayksiköitä (cm, m, km)
8. Osaan käyttää rahan yksiköitä (€, snt)
7. Osaan käyttää viivainta
6. Osaan laatia pylväsdiagrammin
5. Osaan lukea pylväsdiagrammia
4. Osaan merkitä kellonajat pistemerkintänä
3. Osaan kellonajoista tasatunnit ja puolet tunnit
2. Osaan viikonpäivät ja kuukaudet sekä osaan sanoa päivämäärän
1. Osaan käsitteet eilen, tänään, huomenna, ylihuomenna ja toissapäivänä

Lähteet

Saloviita, T. (toim.)2016. Samanaikaisopetus. Tuntisuunnitelmia ja työtapoja. Juva: PS-kustannus.

Opetushallitus 2016. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. [www-lähde].

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf (Luettu 5.6.2021).

Huttunen, S. 2018. Joensuun seudun OPS. [www-lähde].

<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016/jeja/jejajso:file/download/6fbd4db749086bb2108490a258d12cca8243e53f/Joustava%20esi-%20ja%20alkuopetus%20Joensuun%20seudun%20opsissa.pdf> (Luettu 7.6.2021).